

Dosarul nr. 3ra-1091/22
2-21082142-01-3ra-20102022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

7 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Tudor Bognaci împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea răspunsului, recalcularea vechimii în muncă și a pensiei pentru vechime în muncă conform certificatului, cu achitarea pensiei cu avantaj

împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial

constată:

La 1 iunie 2021, Tudor Bognaci a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul de poliție Rezina cu privire la anularea răspunsului, recalcularea vechimii în muncă și a pensiei pentru vechime în muncă conform certificatului, cu achitarea pensiei cu avantaj.

În motivarea acțiunii a invocat că din 25 mai 2007, prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 56 ef, a fost eliberat din funcția deținută de polițist-șofer al Izolatorului de Detenție Provizorie a Comisariatului raional de Poliție Rezina al MAI, pe motiv de vârstă, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI.

A comunicat că la momentul stabilirii pensiei pentru limită de vârstă, la 4 septembrie 2006, i-a fost calculată vechimea în muncă în cadrul MAI de 22 ani 02 luni și 03 zile și serviciul militar în termen de 02 ani 00 luni și 16 zile, în baza cărora i-a fost stabilită mărimea pensiei pentru limită de vârstă.

A afirmat că prin cererea din 26 aprilie 2021, a solicitat Casei Naționale de Asigurări Sociale reexaminarea dreptului la pensie și recalcularea acesteia conform stagiului de cotizare concretizat de 28 ani 05 luni și 29 zile, solicitarea fiind refuzată

pe motiv că perioada de activitate a lui în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemul penitenciar.

A considerat reclamantul că refuzul în cauză este ilegal și neîntemeiat.

Astfel, conform ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, care a fost emis în conformitate cu prevederile pct. 7 lit. g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și având ca bază Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 cu privire la aplicarea pct. 8 lit. d) din hotărârea menționată, în alin. (2) stabilește expres obligația de eliberare a confirmațiilor privind înlesnirile de 2 luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală și (izolatoarele de detenție provizorie) care urmează a fi luate în considerație la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, la care se referă și Casa Națională de Asigurări Sociale în refuzul său.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor Codului administrativ, Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, art. 166-167 CPC.

A solicitat anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-976/21 din 24 mai 2021, obligarea recalculării vechimii în muncă și pensiei pentru vechime în muncă de 28 ani 05 luni și 29 zile conform certificatului Inspectoratului de poliție Rezina nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021, pentru perioadele de activitate 29 iulie 1994 - 19 septembrie 1995 și 5 aprilie 2004 - 25 mai 2007.

Prin hotărârea din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Bognaci.

A fost anulat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-976/21 din 24 mai 2021.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula și achita lui Tudor Bognaci pensia pentru vechime în muncă de 28 ani 05 luni și 29 zile conform certificatului Inspectoratului de poliție Rezina nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021, cu achitarea pensiei cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pe perioadele de activitate 29 iulie 1994 - 19 septembrie 1995 și 5 aprilie 2004 - 25 mai 2007, conform legii.

În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

La 23 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 6 ianuarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

În consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia privind netemeinicia răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-976/21 din 24 mai 2021, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și a achita pensia pentru vechime în muncă lui Tudor Bognaci de 28 ani 05 luni 29 zile conform certificatului Inspectoratului de poliție Rezina nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021, cu achitarea pensiei cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună în serviciu pe perioadele de activitate 29 iulie 1994 - 19 septembrie 1995 și 5 aprilie 2004 - 25 mai 2007, conform legii.

Prima instanță și instanța de apel au considerat că nu poate fi reținut la caz argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că perioadele de activitate ale reclamantului/intimat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie CPS Rezina IGP MAI, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, deoarece colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă, avantaje, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Totodată, instanțele de judecată au stabilit că prin certificatul nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021 eliberat de Inspectoratul de poliție Rezina, se denotă întrunirea condițiilor stipulate la pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La fel, prima instanță și instanța de apel au apreciat declarativ argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că potrivit certificatului nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021 eliberat de Inspectoratul de poliție Rezina, perioada de activitate a reclamantului/intimat a fost calculată neîntemeiat cu înlesniri.

La acest capitol, a fost constatat că prin ordinul nr. 96/2018 emis de IGP, au fost recunoscute unele înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI, reglementând raporturile de muncă pentru personalul care realizează misiuni de escortă și pază a persoanelor deținute și armonizarea acestora cu reglementările aplicate angajaților altor instituții ce execută atribuții analoge, iar confirmarea nr. 34/45-3637 din 22 aprilie 2021, vine în susținerea aplicabilității ordinului emis în privința lui Tudor Bognaci, în raport cu vechimea în muncă deținută de către ultimul, deci la stabilirea cuantumului pensiei urma să fie luate în calcul și înlesnirile (avantajele) funcțiilor deținute.

Mai mult ca atât, prima instanță și instanța de apel au evidențiat că ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 este un act administrativ valabil, produce efectele juridice de rigoare, care urmează a fi aplicate corespunzător, iar simplul dezacord al Casei Naționale de Asigurări Sociale cu ordinul menționat, atât timp cât acesta nu a fost anulat, nu reprezintă un temei pentru nerecunoașterea efectelor acestuia.

De asemenea, a fost respins ca neîntemeiat și argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale în sensul că prevederile pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, nu sunt aplicabile prezentei cauze, deoarece Tudor Bognaci nu a activat în vreo funcție din cadrul Izolatorului de detenție provizorie CPS Rezina IGP MAI, perioada de activitate calculată cu înlesniri, două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1).

Or, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă, avantaje, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, deci argumentul dat se combate prin prevederile normelor citate.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au considerat că nu poate fi reținut nici argumentul Casei Naționale de Asigurări Sociale privind acordarea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu doar persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu. Și asta deoarece, izolator de detenție provizorie urmează să se înțeleagă izolator de urmărire penală, întrucât acest statut îi este acordat de lege, iar denumirea uzuală specificată a acestuia nu influențează caracterul și statutul legal atribuit.

În acest context, prima instanță și instanța de apel au conchis că vechimea în serviciu pentru fixarea pensiei în privința reclamantului/intimat constituie 28 ani 05 luni și 29 zile.

La 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 2 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând soluția instanței de apel ca fiind eronată.

A menționat că vechimea în muncă în cadrul altor instituții decât cele menționate în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, nu poate fi calculată cu avantaje, respectiv și perioada de activitate a intimatului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al CPR Rezina, nu poate fi atribuită sau recunoscută ca vechime în muncă cu avantaje.

Având în vedere prevederile pct. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, recurenta a apreciat critic poziția reprehensibilă a intimatului prin care a echivalat activitatea

colaboratorilor din Izolatoarele de Detenție Provizorie din subordinea Inspectoratului de poliție cu Izolatoarele de Urmărire Penală din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, dat fiind faptul că instituțiile date sunt complet diferite.

Totodată, a evidențiat că urmează a se face și deosebire dintre activitatea din cadrul unei subdiviziuni Izolator de Detenție Provizorie, care conform Legii nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, avantajul solicitat nu este recunoscut și garantat.

Pe când avantajul dat, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, este expres garantat de Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, cât și Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, abrogată la 16 mai 2018.

A remarcat că temei de recalcularea vechimii în muncă din cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Rezina, ca perioadă calculată cu înlesniri, două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu 2:1, nu este.

La 26 octombrie 2022, în adresa lui Tudor Bognaci a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 146), fiind recepționată la 1 noiembrie 2022, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 147).

Tot la 26 octombrie 2022, la adresa electronică a Inspectoratului de poliție Rezina a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 148).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Tudor Bognaci și Inspectoratul de poliție Rezina nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 mai 2022, în ședință publică (f. d. 115).

Din materialele dosarului rezultă că copia dispozitivului deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei, prin intermediul poștei electronice, la 27 mai 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 131).

Cert este și faptul că la 2 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 133-135).

Tot actele cauzei atestă că copia deciziei motivate din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurenteii, prin intermediul poștei electronice, la 13 august 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f. d. 137).

Se mai constată că la 2 septembrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 141-145).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 25 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu